

Geheimen van Berg en Rijn

Thema 6

Het water komt 1855

Leskist 6

Welkom in de leskist bij het Het Water komt uit de serie **Geheimen van Berg en Rijn**.

In deze serie zijn zes thema's ontwikkeld, elk met een eigen naam en bijpassend nummer.

Bij elk thema hoort een leskist

Leskist nummer	Thema
Leskist 1	Schatten en Schatzoeken
Leskist 2	Tussen Muren en Poorten
Leskist 3	Het wonder van Cunera
Leskist 4	Stenenbakkers
Leskist 5	Tabak en Tarwe
Leskist 6	Het water komt 1855

Procedure uitleen leskisten door Stadsmuseum Rhenen

De leskisten worden aan de buitenkant voorzien van een thema sticker en de naam van het thema en eventueel een nummer.

Reservering

De aanvraag voor de reservering dient 1 week van te voren gedaan te worden bij Karel Troostheide ktroostheide@gmail.com

Telefoon: 06 51501602

Bij de aanvraag altijd de **titel** van het thema **en** het **nummer** van de leskist vermelden.

Uitleentermijn leskist

De termijn bedraagt 3 weken. De kist **kan** op een later tijdstip weer geleend worden.

Transport bij uitleen

Op het afgesproken tijdstip haalt een medewerker van de school de gereserveerde leskist op in het Stadsmuseum. De medewerker van het museum zorgt dat de kist (na controle op de inhoud) klaar staat.

Inlevering leskist

De medewerker van de school maakt een afspraak om de leskist weer in te leveren bij het Stadsmuseum. De medewerker van het museum controleert de inhoud van de kist op basis van de inhoudsopgave en noteert of verbruiksmaterialen aangevuld moeten worden en geeft dat door aan het team PEER Conchita de Jong drexjongtravel@hotmail.com of Henny Boor hboor21@planet.nl

**Op deze foto zie je de volledige inhoud van leskist 6
Thema Het water komt 1855**

Inhoud leskist 6 Het water komt

- 1. 1 Witte knuffelpoes (Snoezepoes)**
- 2. 1 blikje met knikkers**
- 3. 1 poppetje**
- 4. 1 houten boekje**
- 5. 1 olielamp**
- 6. 1 zandloper**
- 7. Flashcards bij leskist opdracht 2 “Wat neem je mee?”**
- 8. Gelamineerde foto, A3 Watersnood Monument Veenendaal.**
- 9. Boek “Drijven op een dak”, Anneriek van Heugten en Marielle van de Beek**
- 10. Spel. Wat neem jij mee als het water komt? 5 spellen in een kartonnen doos.**

Kleding

- 1. Dikke trui (Hendrik)**
- 2. Pet (Hendrik)**
- 3. Das (Hendrik)**
- 4. Zwarte omslagdoek (Liesbeth)**
- 5. Witte bloes (Liesbeth)**
- 6. Gebloemd kapje (Liesbeth)**
- 7. 2 extra shawls voor ‘vluchtelingen’**

Hendrik en Liesbeth

Hendrik

Liesbeth

Verdieping van de didactiek, staat ook in de docentenhandleiding

1. Tekenopdracht. Maak van je lievelingsvoorwerp een mooie schets. (Vervolg op opdracht 6)

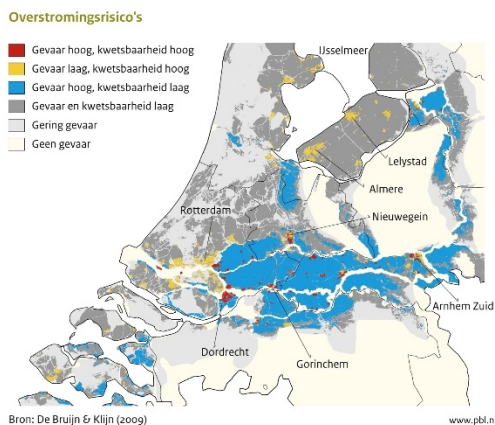
Leerling instructie:

Je zet of legt je voorwerp zo neer dat het goed te zien is. Eventueel leg je er een wit papier onder of achter. Je schetst met een potlood in dunne lijntjes de hoofdvorm. Pas op voor gummen, dat maakt het papier vet en ruw. Als de schets klaar is ga je nog steeds met hetzelfde potlood zachtjes de donkerste schaduwen aangeven en daarna de lichtere schaduwen. Let ook op de schaduwen die het voorwerp op de ondergrond achterlaat. Kleuren en afwerken: Nu geef je met kleurpotlood de kleuren aan. Vaak krijg je diepere kleuren als je dunne kleurlagen over elkaar 'krast'. Voor de schaduwen, de donkerste stukken, kun je het beste eerst een donkere kleur gebruiken en daarna de echte kleur er overheen zetten. Aan het eind geef je met een potlood wat lijntjes en details aan. Het is niet nodig alles precies te omlijnen. Je kunt ook de omgeving een kleur geven: kies een kleur die je mooi vindt en die past bij het voorwerp. Let daarbij ook weer op de schaduwen, die je eerst met donkere kleuren aangeeft.

2. Overstromingsrisico's.

Plaats op het digibord het kaartje *overstromingsrisico's*:

Lade Magazijn/ Overstromingsrisico's

Vraag aan de leerlingen: 'Kan iemand aanwijzen waar op wij ons bevinden? Hoe hoog is hier het gevaar en hoe hoog is de kwetsbaarheid? Waarom zou juist dit gebied een hoog gevaar risico hebben? Waar zit hem die kwetsbaarheid in?'

Stof tot discussie.

3. De Grebbedijk en de Kolk (excursie)

Rond de Grebbedijk zijn de sporen te zien van dijkdoorbraken in de 17e, 18e en 19e eeuw. Ook van die van 1855. De waterstand steeg tot ruim zes meter boven Normaal Amsterdams Peil. Toen het ijs in beweging kwam brak de Grebbedijk uiteindelijk door bij de boerderij 'De Dove'. Met deze doorbraak ontstond er een enorm gat in de Grebbedijk. Elf mensen verdronken in Veenendaal en alleen de Markt en de hooggelegen delen rond de Nieuwe Molen en het Grote Veenloo bleven droog. Nu nog zie je de kolk die toen is ontstaan. Neem de leerlingen mee op excursie onder begeleiding van een expert naar het punt waar de Grebbedijk doorbrak. Je kunt contact opnemen met Inez Kerkhof van gemeente Rhenen. Zij regelen dit soort excursies en ook de subsidie hiervoor. Haar mailadres is: inez.kerkhof@rhenen.nl

4. Ruimte voor de rivier.

<https://watereducatie.nl/educatief-aanbod-zoeken/filmpjes/ruimte-voor-de-rivier-voor-kids>

Gelukkig was de overstroming van 1855 de laatste overstroming, maar het laat wel zien dat een doorbraak van de Grebbedijk een enorme hoeveelheid schade teweeg kan brengen. Daarom is het van groot belang dat we de dijk veilig maken, nu en in de toekomst. Neem de leerlingen mee op excursie naar Elst, waar aan een plan wordt gewerkt om de rivier meer ruimte te geven. Dit is goed te zien in de inrichting van de uiterwaarden. Ga naar de lade Eropuit voor meer informatie.

Leskist ideeën

1. Maak een thematafel van de spullen uit de leskist. De kostuums (en Snoezepoes) kunnen worden gebruikt om (gedeelten) van het verhaal na te spelen.
2. Wat neem je mee? Dit keer gaat het er niet om dat de leerlingen alleen moeten meenemen wat zij zelf het liefst meenemen. Het gaat erom dat je je moet zien te redden na een watersnood ramp. Stel, er is niet meteen hulp van helikopters en een overheid die onderdak, voedsel, water en medische hulp biedt? Zoals bijvoorbeeld in Indonesië het geval was, na de tsunami van 2006, waar meer dan 100.000 mensen bij omkwamen. Hier zaten mensen dagen zonder hulp vast op daken en in bomen. Wat neem je mee in zo'n geval? Bedenk dat je moet drinken en eten, hulp moet zien te krijgen, warmte enzovoorts. Maar ja, je wilt toch ook iets dierbaars meenemen. In de leskist zitten gelamineerde foto's. En een zandloper. Als het water komt, stijgt het heel snel. Stel je hebt 1 minuut. Plaats de foto's overal in de klas. Hoog, laag, op de grond, en wijs een plek aan die het veilige, droge gebied is waar de kinderen binnen een minuut met hun spullen moeten staan. Iedereen mag drie dingen meenemen. Je kan ook gezinnen vormen, dan heb je meer kans om met zijn allen, tezamen, jezelf te redden met noodzakelijke spullen. Dan moet je wel snel overleggen met elkaar.
3. In de leskist zit een boek uit de serie *na belevingen*, geschikt voor de bovenbouw van de basisschool. Het heet 'Drijven op een dak' en vertelt het verhaal van de watersnood van 1953 in Zeeland aan de hand van de beleving van een jongen en een meisje. De docent kan het verhaal gedurende de periode van de weken dat het onderwerp in de klas wordt behandeld, in stukjes voorlezen.
4. Gebruik een zandtafel om met zand en water simpele principes rondom de loop van water te laten zien. Hiervoor zijn veel leuke filmpjes te vinden op internet.
5. Het spel, wat neem jij mee als het water komt, lijkt een beetje op het klassenspel van leskist idee 2 maar is een variant voor kleinere groepen.